

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46767
Nom: Últimes tendències en Pragmàtica
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Últimes tendències en Pragmàtica	OPTATIVA

COORDINACIÓ

LLOPIS CARDONA ANA BELEN

RESUM

En el pla d'estudis del Títol de Màster, aquesta assignatura s'integra en l'itinerari I (Llengua Espanyola) i en el III (Formació Hispanística).

Aquesta assignatura es dedica a l'estudi de les principals tendències en pragmàtica, amb una atenció especial a les publicacions posteriors a l'any 2000, així com a l'aplicació d'aquestes a problemes descriptius de l'espanyol. Es descriuran les principals teories en pragmàtica a partir de la lectura d'alguns dels seus textos més representatius. Aquests textos tractaran problemes bàsics de la disciplina, que s'actualitzen a mesura que evoluciona el panorama científic.

Tal com es detalla en el volum de treball, les classes teòriques es complementen amb classes pràctiques. A aquestes activitats formatives de caràcter presencial s'afeg la participació en conferències i seminaris organitzats pel Departament de Filologia Espanyola.

En aquesta assignatura s'atén especialment els següents ODS: ODS4, ODS8, ODS10 i ODS16.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Ser capaços d'adquirir i transmetre coneixements sobre les èpoques, els moviments, els corrents de pensament, els temes i els problemes propis de l'àmbit de la filologia hispànica.

Ser capaços d'aplicar en entorns professionals els coneixements i destreses adquirits, i d'analitzar el conjunt de variables que intervenen en l'encreuament entre teoria i pràctica, captant conflictes i negociant solucions, en el marc del diàleg i de la defensa de drets i obligacions, amb criteris deontològics i laborals.

Ser capaços d'elaborar un projecte en l'àmbit d'estudi del màster i presentar els seus resultats, per mitjà d'un discurs elaborat i coherent.

Ser capaços d'exercir un treball en equip, fomentant les relacions interpersonals, el diàleg, el respecte a l'altre i la no discriminació, ni lingüística ni social.

Ser capaços de debatre les idees de diferents teories en l'àmbit de la filologia hispànica i analitzar críticament les seues aportacions, amb la finalitat de contextualitzar els seus assoliments i contrastar-los amb els coneixements adquirits

Ser capaços de desenvolupar la docència i la investigació en matèries de filologia hispànica

Ser capaços de realitzar una lectura crítica, analítica i competent de tota mena de textos filològics hispànics, en funció d'un mètode d'anàlisi adequada a aquests, mitjançant el qual siga possible extraure totes les seues implicacions, tant de forma com de contingut

Ser capaços de reconèixer els mètodes d'anàlisi i les tècniques d'investigació propis de la filologia

hispanica, així com la seua inserció en la tradició històrica i la seua institucionalització acadèmica, familiaritzant-se amb els diferents programes, projectes, línies i equips d'investigació operatius en aquest màster, per dur a terme una investigació específica en el seu marc.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Pragmàtica sociocultural: cortesia

- 1.1. Cortesia i actes comunicatius
- 1.2. Descortesia, desacord i actes hostils
- 1.3. Metodologies per a l' estudi de la (des)cortesia

2. Pragmàtica lingüística: funcions pragmàtiques i marcadors del discurs

- 2.1. Marcadors del discurs des d'una aproximació funcional
- 2.2. Macrofuncions i funcions pragmàtiques
- 2.3. Aplicacions a l'espanyol

3. Gramàtica de construccions

- 3.1. Aproximació construccional. Principals tesis. Aportacions i límits
- 3.2. Aplicacions a l'espanyol

Aquests continguts es reflectiran en els següents resultats d'aprenentatge:

Saber descriure les principals teories que actualment desenvolupen la descripció de l'ús de la llengua en situació.

Ser capaços de debatre les idees de diferents teories lingüístiques connectades amb la Pragmàtica i analitzar críticament les seues aportacions amb la finalitat de contextualitzar els seus èxits i contrastar-los amb el saber adquirit.

Emprar els recursos institucionals, els grans instruments científics, les tècniques, les bases de dades i biblioteques, la bibliografia, les revistes especialitzades i els nous recursos proporcionats per les TIC en

l'àmbit d'estudi de la lingüística hispànica en el marc de la Pragmàtica i de l'Anàlisi del Discurs, tant d'una manera guiada com autònoma.

Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis relacionats amb la Pragmàtica i l'Anàlisi del Discurs en espanyol

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	20,00
Total hores	20,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	3,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	52,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	55,00

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral (exposició de continguts a partir de desenvolupaments teòrics) amb diferents recursos (texts, audiovisuals, etc.).

Classes pràctiques participatives (exercicis, exposicions, debats, tests, etc.), realitzades en grup i/o de forma individual.

Ús de procediments i estratègies deductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de forma individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents texts, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de l'exposició prèvia de continguts.

Ús de procediments i estratègies inductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de forma individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents texts, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de directrius bàsiques per a formular un desenvolupament teòric posterior

AVALUACIÓ

a) Valoració de tasques (exercicis, activitats, lectures, etc.) i de la participació activa a l'aula. 40%. No recuperable en segona convocatòria.

b) Valoració d'un treball escrit final que demostre les competències adquirides. 60%. Recuperable en segona convocatòria.

Tant en les proves com en les activitats, s'exigirà correcció ortogràfica, gramatical i lèxica. Cada incorrecció comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar a suposar un suspens.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

L'avaluació i el sistema general de qualificacions seguiran la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern el 30/5/2017-ACGUV108/2017.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica

ALBELDA, Marta (2007): *La intensificación como categoría pragmática: revisión y propuesta*. Berna: Peter Lang.

ALBELDA, Marta y María José BARROS (2018): *La cortesía comunicativa*. Madrid: Arco/Libros.

BOSQUE, Ignacio 2021. «La gramática de construcciones. Una mirada externa». *Borealis ¿ An International Journal of Hispanic Linguistics*, 10(1), 1-41.

BRAVO Diana y Antonio BRIZ (eds.) (2004). *Pragmática sociocultural: estudios sobre el discurso de cortesía en español*. Barcelona: Ariel

BRAVO, Diana (2019). «Los contenidos socioculturales de los actos de habla: el contexto del usuario ideal en cuestionarios de hábitos sociales». *Pragmática Sociocultural / Sociocultural Pragmatics*, 7 (3), 271-296

BRIZ, Antonio y ALBELDA, Marta (2013). «Una propuesta teórica y metodológica para el análisis de

la atenuación lingüística en español y portugués. La base de un proyecto en común», *Onomázein* 28, 288-319.

BRIZ, Antonio (2017). «Una propuesta funcional para el análisis de la estrategia pragmática intensificadora en la conversación coloquial». En M. Albelda, W. Mihatsch (eds.), *Atenuación e intensificación en géneros discursivos*. Madrid: Iberoamericana Vervuert, 43-67.

CROFT, William (2001). *Radical Construction Grammar*. Oxford: OUP, 1-62.

CUENCA, Maria Josep (2013): «The fuzzy boundaries between discourse marking and modal marking». En L. Degand, B. Cornillie y P. Pietrandrea (eds.): *Discourse Markers and Modal Particles. Categorization and description*. Amsterdam: John Benjamins, pp. 191-216.

ESCANDELL VIDAL, María Victoria (2005): *Introducción a la Pragmática*. Barcelona: Ariel, 2ª ed.

ESCANDELL VIDAL, María Victoria, José AMENÓS PONS y Aoife KATHLEEN AHERN (2020): *Pragmática*. Madrid: Akal

FÉLIX-BRASDEFER, César (2019). *Pragmática del español: contexto, uso y variación*. Londres: Routledge.

FUENTES RODRÍGUEZ, Catalina y Víctor PÉREZ BEJAR (2025): *Explorando las relaciones intradiscursivas. Un enfoque multidimensional*. London: Roudletge.

GRAS, Pedro (2011): *Gramática de construcciones en interacción: propuesta de un modelo y aplicación al análisis de estructuras independientes con marcas de subordinación en español*. Barcelona: Universidad de Barcelona.

LEVINSON, Stephen (1983): *Pragmatics*. Cambridge University Press. Trad. española: Pragmática. Barcelona: Teide, 1989.

LÓPEZ SERENA, A. y BORREGUERO, M. (2010): «Los marcadores del discurso y su variación lengua hablada vs. lengua escrita». En O. Loureda y E. Acín (coords.): *Los estudios sobre marcadores del discurso en español, hoy*. Madrid: Arco Libros, pp. 415-95.

MARTÍN ZORRAQUINO, M. A. y J. PORTOLÉS (1999): «Los marcadores del discurso». En I. Bosque y V. Demonte (dirs.): *Gramática descriptiva de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe, pp. 4051-4213.

PLACENCIA, María Elena y Xose PADILLA GARCÍA (2021). *Guía práctica de pragmática del español*. Londres: Routledge

PONS BORDERÍA, S. (2006). «A functional approach to the study of discourse markers». En K. Fischer (ed.): *Approaches to Discourse Particles*. Amsterdam: Elsevier, pp. 449-464.

PORTOLÉS, J. (2001 [1998]): *Los marcadores del discurso*. Barcelona: Ariel

PORTOLÉS, José (2004): *Pragmática para hispanistas*. Madrid: Síntesis.

SCHNEIDER, Stefan (2017): «Una propuesta funcional para el análisis de la estrategia pragmática intensificadora en la conversación coloquial». En M. Albelda, W. Mihatsch (eds.), *Atenuación e intensificación en géneros discursivos*. Madrid: Iberoamericana Vervuert, pp. 23-42.

TRAUGOTT, Elizabeth Closs. 2018. «Modeling language change with constructional networks». En S. Pons y Ó. Loureda (eds.), *Beyond Grammaticalization and Discourse Markers: New issues in the study of language change*. Amsterdam: Brill, pp. 17-50.

TRAUGOTT, Elizabeth y Graeme TROUSDALE (2013): *Constructionalization and constructional changes*. Oxford: OUP, pp. 1- 44.

Complementaria

ALBELDA, Marta (2021): «Las relaciones entre el hablante y el oyente: la cortesía verbal». En Ó. Loureda y Á. Schrott, *Manual de lingüística del hablar*. Berlin, Boston: De Gruyter, 2021, pp. 221-240

ALBELDA, Marta y María ESTELLÉS (2022). «De nuevo sobre la intensificación pragmática: revisión y propuesta». *Estudios Románicos*, 30, 15-37.

BERNAL María y Nieves HERNÁNDEZ (2016): «Variación sociopragmática en la enseñanza del español: aplicación didáctica de un cuestionario de hábitos sociales», *Journal of Spanish Language Teaching*, 3:2, 114-126.

GHOLAMI, Elnaz y LLOPIS (2023): «El uso de recursos de intensificación en la expresión del acuerdo en Instagram y LinkedIn». *Pragmática sociocultural. Revista Internacional sobre Lingüística del Español*, 11 (2), 1-21.

GONZÁLVEZ-GARCÍA, Francisco (2012): «La(s) gramática(s) de construcciones». En I. Ibarretxe-Antuñano y J. Valenzuela (eds.): *Lingüística cognitiva*. Barcelona, Anthropos, pp. 249-280.

GRANDA, Francisco Javier (2020): «Para qué luego digan: de la sintaxis oracional al discurso», *Rilce* 36, 1045-1072.

GRAS, Pedro (2010): «Gramática en interacción: una propuesta desde la Gramática de construcciones». En Sueiro Justel, J.; Cuevas Alonso, M.; Dacosta Cea, V.; Pérez, M. R. (eds.): *Lingüística e Hispanismo*. Lugo: Axac, pp. 283-298.

LLOPIS, Ana (2020): «Funciones, posición y unidades discursivas en *no sé* y *yo qué sé*». En A. Messias Noqueira da Silva, C. Fuentes y M. Martí, *Aportaciones desde el español y el portugués a los marcadores discursivos: treinta años después de Martín Zorraquino y Portolés*, Sevilla, Universidad de Sevilla, 249-272.

NÚÑEZ PIÑERO, Lorena (2019): «La construccionalización de la desiderativa *no sea que* + subjuntivo como Motivación de un acto de habla previo». *Verba* 46, 339-369.